

PREZIDENTI SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Alžběta Polívková, Kristýna Dlasková, Jarmila Nýdrlová a
Matěj Pěrka

Prezident

- hlava státu
- nejvyšší ústavní činitel
- volen na 5 let (X parlament volen na 4 roky)
- de facto není odpovědný za výkon funkce

Volba

- původně volen parlamentem
- v 90. letech krize → parlament nejednotný a roztržitý
- výsledkem neobsazená pozice hlavy státu po dobu více než jednoho roku (1998-1999)
- proto od roku 1999 přímá volba prezidenta občany ve dvoukolovém většinovém systému

Pozice

- patří k „slabším“ prezidentům
- není pouhým „státním symbolem“
- přechod k přímé volbě prezidenta nebyl spojen s navýšením jeho pravomoci → paradoxně mu některé pravomoci byly odebrány
- k většině právních aktů nutná kontrasignace

Pravomoci

- prezident & vláda:
  - jmenuje a odvolává premiéra
  - jmenuje a odvolává členy vlády na návrh premiéra
  - od roku 1999 je výběr premiéra imperativní
- prezident & parlament:
  - nemá právo legislativní iniciativy
  - může rozpustit parlamentní těleso (velmi omezené)
  - disponuje vetem směrem k parlamentu
  - parlament může svolat referendum o odvolání prezidenta

Michal Kováč

- ekonom, první prezident Slovenské republiky
- ve funkci od 2. března 1993 do 2. března 1998
- zvolen parlamentem jako kandidát Hnutí za demokratické Slovensko
- kvorum pro nepřímou volbu: třípětinová podpora všech poslanců (90 ze 150)
- v letech 1994-1998 konflikty s premiérem Vladimírem Mečiarom – snaha o oslabení prezidenta
- na konci jeho mandátu vysoká polarizace -> neschopnost politických stran dohodnout se na nástupci

Rudolf Schuster

- 15. června 1999 – 15. června 2004
- první přímo zvolený prezident (ve druhém kole porazil V. Mečiara)
- před Sametovou revolucí vysoký komunistický funkcionář → po roce 1989 předseda parlamentu, diplomat a primátor Košic

- na základě přímého mandátu bylo jeho úsilím vystupovat aktivněji jako hlava státu (mediátor komunikace mezi politickými subjekty)
- v úřadu čelil vážné nemoci a Dzurindově středově-pravicové vládě (nepopulární reformy)
- časté používání prezidentského veta
- pokus o znovuzvolení → prezidentské volby spojeny s referendem o předčasné volbách do národní rady

Ivan Gašparovič

- třetí Prezident Slovenské republiky (2004 – 2014)
- 2002 založení politické strany Hnutie za demokraciu (HZD)
- 2004 vítězství v druhém kole přímých prezidentských voleb
- 2009 zvolen do funkce na druhé funkční období

- První funkční období:
  - 2006 zvolen na kongresu strany HZD čestným předsedou
- Druhé funkční období:
  - ani jedna zpráva o stavu krajiny, přestože mu toto Ústava ukládá
  - 2014 rozhodnutí ústavního soudu o porušení práva Jozefa Čentéša

Andrej Kiska

- červen 2014 – 2019 ???
- první slovenský prezident bez předešlé politické zkušenosti a stranické příslušnosti
- vítězství ve 2. kole voleb nad současným premiérem Robertem Ficem
- zachovává autonomní pozici - snaží se být nestranný, upozorňuje na současné společenské a politické problémy (zdravotnictví, soudnictví)
- spory mezi vládou a prezidentem nejsou ve většině případů mocenské, ale názorové (v hodnocení situace na Krymu či imigrační otázce)

- největší spor mezi vládou a prezidentem = odmítnutí jmenování ústavních soudců
- kritický postoj k nákupu technického zařízení do státní nemocnice → odvolání ministryně zdravotnictví

ZDROJE

www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Pehe-Dva-prezidenti-Kiska-vs-Zeman-326350

<http://finmag.penize.cz/kaleidoskop/289203-kiska-lepsi-prezident-nez-byste-cekali>

www.volebnistudia.cz/wp-content/uploads/2014/09/evs-2014-1-4.pdf

www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1027236-kiska-parlamentu-odmitl-vetsinu-kandidatu-na-ustavni-soudce

<http://vasevec.parlamentnilisty.cz/ustavni-soud-zadost-prezidenta-kisky-odmitl-0>

www.ceskenoviny.cz/zpravy/kiska-si-v-prezidentskem-uradu-pry-vedelepe-nez-jeho-predchudce/1226721

<http://komentare.sme.sk/c/7068215/sprava-o-sprave-prezidenta-ivana-g.html>

<http://www.teraz.sk/slovensko/cenes-sud-rozsudok/109075-clanok.html>

<https://archiv.prezident.sk/gasparovic/indexe1a0.html?bilancia-prezidenta-sr-2004-2009>

Kováč, Michal. Pamäti -Môj príbeh občana a prezidenta. Vydavateľství MilaniuM, 2010

HLOUSEK, V. Presidents above parties? : presidents in Central and Eastern Europe, their formal competencies and informal power. Brno, Masarykova univerzita, 2013

SPÁČ, Peter. Priama a zastupiteľská demokracia na Slovensku: volebné reformy a referendá po roku 1989. 1. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2010, 278 s. ISBN 978-80-7325-238-0.

Děkujeme za pozornost